

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 4. april 2019
Kontor: Forebyggelseskontoret
Sagsbeh: Ida Albæk Knudsen
Sagsnr.: 2019-0030-2085
Dok.: 1046043

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 434 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 7. marts 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Søren Søndergaard (EL).

Søren Pape Poulsen

/

Lisbeth Gro Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 434 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse, om man af den daværende justitsministers fremlæggelse i folketingssalen af lovforslag L 99 (folketingsåret 2014-15, 1 samling), hvor den daværende minister under 1. behandling af lovforslaget bl.a. forklarede lovens mål som værende "at forhindre radikaliserede, reaktionære og udemokratiske herboende kræfter i at tage til konfliktområder", kunne forstå, at loven også var møntet på at ramme personer, som gennem humanitært/civilt arbejde ønsker at bidrage til kampen mod Islamisk Stat og/eller genopbygge et område ramt af Islamisk Stats terror?”

Svar:

Justitsministeriet kan oplyse, at politiet efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 4, der blev indsat med vedtagelsen af lov nr. 176 af 24. februar 2015 og trådte i kraft den 1. marts 2015, kan nægte at udstede pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når der er grund til at antage, at den pågældende har til hensigt i udlandet at deltage i aktiviteter, hvor dette kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden.

Det fremgår af pkt. 2.3.1.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 99 (FT 2014-2015, 1. samling) bl.a., at formålet med bestemmelsen er at forhindre, at danske statsborgere udrejser til konfliktområder i udlandet med henblik på at deltage i aktiviteter, hvorigennem deres evne og/eller vilje til at begå alvorlige strafbare forhold, når de vender tilbage, risikerer at blive øget. Bestemmelsen tager bl.a. sigte på personer, der rejser til et konfliktområde, som det man på tidspunktet for lovforslagets fremsættelse oplevede i Syrien og Irak, for at tilslutte sig en militant oprørsgruppe eller for på anden lignende måde at tage del i væbnede kamphandlinger, idet denne gruppe udgør en reel og betydelig trussel mod det danske samfund.

Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.3.1.2 og 2.3.1.3 bl.a., at vurderingen af, om der i den enkelte sag foreligger tilstrækkelige oplysninger til, at der er grund til at antage, at den pågældende har til hensigt i udlandet at deltage i aktiviteter, hvor dette kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden, beror på et konkret skøn, der foretages af politiet.

Det vil i den forbindelse være afgørende, hvorvidt formålet med og karakteren af de aktiviteter, som en person forventes at deltage i i udlandet, i almindelighed må antages at påvirke den pågældende i sådan grad, at det vil kunne indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden. Det er således ikke et krav, at der er en konkret mistanke om, at den pågældende har til hensigt at begå et strafbart forhold i f.eks. Danmark eller at påvirke andre hertil.

Som et eksempel på aktiviteter, der i almindelighed må antages at indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden, anføres i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 2.3.1.4 ophold i et konfliktområde i udlandet. Det gælder navnlig i relation til personer, der tager aktivt del i kamphandlingerne. Også personer, der opholder sig i et konfliktområde uden at tage aktivt del i kamphandlingerne, kan imidlertid blive udsat for en sådan påvirkning og forræelse, der kan øge deres evne eller vilje til at begå strafbare forhold. Det kan eksempelvis være tilfældet for personer, som opholder sig i en konfliktzone for at passe på familierne eller engagere sig i aktiviteter, der støtter de kæmpende. Som eksempel på sidstnævnte nævnes i lovforslagets bemærkninger logistisk bistand.

Det fremgår endvidere af lovforslagets bemærkninger, at der i almindelighed vil kunne træffes afgørelse efter de foreslåede bestemmelser, hvis der er grund til at antage, at en person vil tage ophold i et sådant konfliktområde uden at have et anerkendelsesværdigt formål med opholdet. Dette gælder også, selv om der ikke er oplysninger, som peger på, at den pågældende vil deltage aktivt i kamphandlingerne. På samme måde vil der kunne træffes afgørelse over for en person, som opholder sig eller har opholdt sig i et konfliktområde. Det gælder navnlig, hvis den pågældende person har opholdt sig i området ad flere omgange.

Der vil derimod ikke i almindelighed kunne træffes afgørelse over for en person, som har haft et anerkendelsesværdigt formål med opholdet. I sådanne tilfælde kan opholdet som udgangspunkt ikke antages at påvirke vedkommende i en sådan grad, at det vil kunne indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden.

Som eksempel herpå nævnes bl.a. arbejde for en anerkendt nødhjælpsorganisation. Det anføres i den forbindelse, at nødhjælpsarbejdere ikke i almin-

delighed må antages at blive udsat for en sådan påvirkningsrisiko, at de vil indebære en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden. Også ophold i et konfliktområde som led i udførelsen af en persons (civile) arbejde vil som udgangspunkt falde uden for bestemmelsens anvendelsesområde.

Som der er redegjort for ovenfor, omfatter loven således ikke personer, hvis ophold opfylder lovens krav om et anerkendelsesværdigt formål, idet opholdet i sådanne tilfælde som udgangspunkt ikke må antages at påvirke vedkommende i en sådan grad, at det vil kunne indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed eller væsentlige trussel mod den offentlige orden.

Justitsministeriet kan i øvrigt oplyse, at der ved ændringen af pasloven i 2015, hvor den omtalte ordning om inddragelse af pas mv. blev indført, også blev indført en såkaldt solnedgangsklausul. Det betyder, at ordningen automatisk ophæves den 1. marts 2020.

Justitsministeriet vil frem mod folketingsåret 2019-2020 evaluere reglerne om inddragelse af pas mv. og på baggrund af de erfaringer, som myndighederne har gjort sig, vurdere, om der er behov for at videreføre og/eller justere reglerne.